

Det Kongelige Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep.

0032 OSLO

Deres ref.

Deres brev av:

Vår ref.

201300286-110

HENA

Emnekode

ESARK-03

Dato

24. februar 2014

Oversendelse av høringsuttalelse - Forslag om endringer i privatskoleloven – Innføring av midlertidig dispensasjonsbestemmelse

Bergen bystyre behandlet saken i møte 19022014, saksnr.35/14, og har gitt følgende uttalelse til forslag om å innføre midlertidig dispensasjonsbestemmelse i privatskoleloven:

Bergen kommune støtter forslaget fra Kunnskapsdepartementet om at det i § 2-1 nytt tredje ledd fastsettes at departementet i særlige tilfeller kan godkjenne private skoler som ikke oppfyller kravet om grunnlag i annet ledd.

Det vises imidlertid til overnevnte merknader om økonomiske konsekvenser.

Merknadene om økonomiske konsekvenser som vedtaket viser til, er fra den fullstendige høringsuttalelsen og lyder som følger:

Byrådet har avslutningsvis bemerkninger til de økonomiske konsekvenser som tas opp i høringsnotatet. Det opplyses om at trekkbeløpet for en elev i privat skole utgjør 80 % av gjennomsnittskostnaden i offentlig skole. I Bergen kommune utgjør imidlertid trekkbeløpet en større andel av gjennomsnittskostnaden pr. elev, etter som det her er lavere driftsutgifter per elev enn landsgjennomsnittet. Byrådet mener at dersom kommuner ikke skal ha gevinst eller tap som følge av at de har elever i private skoler, bør følgelig kommuner som har lavere gjennomsnittskostnad få lavere trekkbeløp.

Dagens trekk- og korreksjonsordning korrigerer ikke for skyssutgifter for elever i privatskolene. I det vesentligste hadde elevene ikke hatt rett på skyss ved å gå på sin nærskole. Når elever går over til privatskoler utløses imidlertid skyssplikt som kommunen må betale. Byrådet mener dette må tas med i vurderingen når ordningene skal gjennomgås. I forbindelse med gjennomgangen av dagens trekk- og korreksjonsordning, knyttet til varslet forslag om ny friskolelov, vil byrådet vurdere og kommentere ordningene ytterligere.

Høringsuttalelsen i sin helhet følger vedlagt. Saken er også tilgjengelig på hjemmesidene til Bergen kommune:

http://www3.bergen.kommune.no/BKSAK_filer/bksak/2014/BEBY/2014014995-4297140.pdf

Med hilsen

BYRÅDSAVDELING FOR BARNEHAGE OG SKOLE

Helle Næss - saksbehandler

Merete Bogen - seksjonsleder

Dette dokumentet er godkjent elektronisk.

Høringsuttalelse – Forslag om endringer i privatskoleloven – Innføring av midlertidig dispensasjonsbestemmelse

HENA ESARK-03-201300286-97

Hva saken gjelder:

Kunnskapsdepartementet har 10. januar 2014 sendt på høring forslag om å innføre en midlertidig dispensasjonsbestemmelse hvor departementet i særlige tilfeller kan godkjenne private skoler som ikke oppfyller kravet om grunnlag i privatskoleloven § 2-1 annet ledd. Forslaget innbefatter endringer i lov av 4. juli 2003 nr. 84 om private skoler med rett til statstilskot (privatskolelova).

Høringsfristen er 21. februar 2014.

Høringsnotatet med høringsbrev finner en på departementets nettsider:

http://www.regjeringen.no/upload/KD/Hoeringsdok/2014/13_6051/Hoeringsnotat_endringer_privatskoleloven_midlertidig_dispensasjonsbestemmelse.pdf.

Departementets forslag til endringer i privatskoleloven har bakgrunn i regjeringen Solbergs politiske plattform om friskoler. I høringsnotatet viser departementet til at betegnelsen på skolene (privatskoler versus friskoler) og vilkårene for godkjenning av private skoler med rett til statstilskudd er endret flere ganger de siste årene. Etter forslag fra Stoltenberg II-regjeringen ble friskoleloven av 2003 sist endret i 2007 med blant annet ny tittel, privatskoleloven, sammen med krav til at skoler må drive på et særskilt grunnlag for godkjenning.

Gjeldende rett

Av gjeldende rett fremgår en rekke vilkår for godkjenning av skoler med rett til statstilskudd, jf privatskolelova § 2-1 annet ledd:

Skolane skal drive verksemda si på følgjande grunnlag:

- a) *religiøst*
- b) *anerkjend pedagogisk retning*
- c) *internasjonalt*
- d) *særskilt tilrettelagd vidaregåande opplæring i kombinasjon med toppidrett*
- e) *norsk grunnskoleopplæring i utlandet*
- f) *særskilt tilrettelagd opplæring for funksjonshemma*
- g) *vidaregåande opplæring i små og verneverdige handverksfag.*

Departementet foreslår til § 2-1 nytt tredje ledd skal lyde:

Departementet kan i særskilde tilfelle gi godkjenning til private skolar som ikkje fyllar kravet om grunnlag i andre leddet.

§ 2-1 nåværende tredje, fjerde, femte og sjette ledd blir nytt fjerde, femte, sjette og sjuende ledd.

Departementets forslag

Bakgrunnen for forslaget om en midlertidig dispensasjonshjemmel er at departementet tar sikte på å sende forslag til ny friskolelov på høring høsten 2014 og legge frem lovproposisjon for stortinget våren 2015. Skoler som blir godkjent etter den nye loven vil dermed tidligst kunne starte opp sin virksomhet høsten 2016. Departementet vil med dette forslaget åpne for at det i perioden frem til ny friskolelov trer i kraft i særlige tilfeller kan godkjennes nye skoler som ikke oppfyller kravet til grunnlaget i gjeldende privatskolelov § 2-1 annet ledd. Det presiseres i høringsnotatet at forslaget er en ren unntaksbestemmelse, som gir en snever adgang til dispensasjon fra kravet som fremgår av § 2-1 annet ledd og vil kun være aktuell i et fåtall tilfeller.

Søknader om godkjenning etter unntaksbestemmelsen skal gjøres etter en helhetlig vurdering. Som en del av vurderingen vil departementet særlig legge vekt på om eventuelle dispensasjoner vil ha negative konsekvenser for den offentlige skolestrukturen eller allerede etablerte private skoler i det aktuelle området. Godkjenning vil gis kun hvis en skole har et pedagogisk tilbud eller organisering av undervisning som er nyskapende i forhold til eksisterende offentlige og private skoler. Departementet viser til at eksempler på skoler som kan falle inn under den foreslåtte bestemmelsen er private realfagsgymnas og enkelte yrkesfagskoler.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Departementet viser til at fordi staten gir tilskudd til drift av private skoler vil kommunene få lavere kostnader knyttet til elevene som går i slike skoler. I forbindelse med statsbudsjettet foretas det derfor årlig en justering i kommunenes samlede inntektsramme ut fra endret elevtall i private og statlige skoler, kalt trekkordningen. Hensikten med justeringen er at kommunene samlet ikke skal tjene eller tape som følge av endret antall elever i slike skoler. Satsen ved dagens trekkordning er 80 % av gjennomsnittskostnaden for en elev i en offentlig skole. Grunnen til at trekk-satsen er lavere enn gjennomsnittskostnaden, er at det er sannsynlig at innsparingen for kommunesektoren knyttet til elever som går i private skoler og statlige skoler er lavere enn gjennomsnittskostnaden per elev.

Ved siden av trekkordningen er en korreksjonsordning, hvor kommunene trekkes for hver elev hjemhørende i en kommune som går i privatskoler og statlige skoler. Det samlede trekket (fra trekkordningen) blir så fordelt ut igjen via samlet kostnadsnøkkel som en ren omfordeling mellom kommunene. Igjen er hensikten at kommuner ikke skal ha gevinst eller tap som følge av at de har elever i private skoler.

I forbindelse med det varslede lovarbeidet vil departementet i løpet av 2014 også foreta en gjennomgang av dagens trekk- og korreksjonsordning.

Departementet antar at den foreslåtte endringen ikke vil ha vesentlige administrative følger sammenliknet med gjeldende lovverk.

Byrådets kommentar

Byrådet støtter forslaget til ny bestemmelse i privatskoleloven § 2-1, hvor departementet i særlige tilfeller kan godkjenne private skoler som ikke oppfyller krav om grunnlag i privatskoleloven § 2-1 annet ledd. Byrådet vil påpeke at tilslutningen gis med særlig vekt på departementets egen presisering om at forslaget er en ren unntaksbestemmelse, som gir en snever adgang til dispensasjon fra kravet som fremgår av § 2-1 annet ledd og vil kun være aktuell i et fåtall tilfeller. For byrådet er dette en viktig forutsetning for å gi sin tilslutning, all den tid dette er en endring som skjer i påvente av en ny friskolelov. Prinsipielt sett ønsker byrådet at alle deler av lovverk som regulerer muligheten for etablering av skoler i privat regi bør sees i en sammenheng, heller enn gjennom mindre oppmykninger i et allerede etablert lovverk. Et nytt helhetlig forslag til friskolelov vil gi bedre grunnlag for å vurdere de skolefaglige, juridiske, økonomiske og samfunnsmessige betydningene av en liberalisering av dagens lovgivning, og byrådet imøteser derfor høstens høring om ny friskolelov. Byrådet er positiv til det mangfold som kan oppstå når private ideelle

aktører får anledning til å gi et skoletilbud. Det er likevel viktig at alle konsekvenser av økt omfang av slike tilbud bør synliggjøres og diskuteres i en helhet.

Byrådet har avslutningsvis bemerkninger til de økonomiske konsekvenser som tas opp i høringsnotatet. Det opplyses om at trekkbeløpet for en elev i privat skole utgjør 80 % av gjennomsnittskostnaden i offentlig skole. I Bergen kommune utgjør imidlertid trekkbeløpet en større andel av gjennomsnittskostnaden pr. elev, etter som det her er lavere driftsutgifter per elev enn landsgjennomsnittet. Byrådet mener at dersom kommuner ikke skal ha gevinst eller tap som følge av at de har elever i private skoler, bør følgelig kommuner som har lavere gjennomsnittskostnad få lavere trekkbeløp. Dagens trekk- og korreksjonsordning korrigerer ikke for skyssutgifter for elever i privatskolene. I det vesentligste hadde elevene ikke hatt rett på skyss ved å gå på sin nærskole. Når elever går over til privatskoler utløses imidlertid skyssplikt som kommunen må betale. Byrådet mener dette må tas med i vurderingen når ordningene skal gjennomgås.

I forbindelse med gjennomgangen av dagens trekk- og korreksjonsordning, knyttet til varslet forslag om ny friskolelov, vil byrådet vurdere og kommentere ordningene ytterligere.

Begrunnelse for fremleggelse for bystyret

Byrådets fullmakter § 7, vedtatt av bystyret 18. desember 2013 i sak 294-13:

Byrådet selv avgir høringsuttalelser på vegne av Bergen kommune. Høringsuttalelser i prinsipielle saker som samtidig innebærer politiske avveininger, skal avgis av bystyret. Høringsuttalelser avgitt av byrådet sendes uten ugrunnet opphold bystyrets kontor til orientering.

Saken ansees å være prinsipiell og inneholder politiske avveininger og avgir derfor av bystyret.

Byrådet innstiller til bystyret å fatte følgende vedtak:

Bergen kommune støtter forslaget fra Kunnskapsdepartementet om at det i § 2-1 nytt tredje ledd fastsettes at departementet i særlige tilfeller kan godkjenne private skoler som ikke oppfyller kravet om grunnlag i annet ledd. Det vises imidlertid til overnevnte merknader om økonomiske konsekvenser.

Dato: 23. januar 2014

Dette dokumentet er godkjent elektronisk.

Ragnhild Stolt-Nielsen
byrådsleder

for Harald Victor Hove
byråd for barnehage og skole

byråd Gunnar Bakke